

Odmeravanje zvučnog signala

Predmet: Multimedijalni signali i sistemi

Predavač: dr Nataša Savić

Asistent: Nikola Milutinović

Odmeravanje sinusnog signala

```
% "Analogni" (visoka rezolucija) signal - koristi se samo za prikaz
analog_fs = 200e3;    % "virtuelno analogno" uzorkovanje za crtanje
(Hz)
T = 0.02;           % trajanje signala u sekundama (20 ms)
t_analog = (0:1/analog_fs:T-1/analog_fs)';
```

```
% Generisani (istinski) sinusni signal parametri
f_signal = 3500;    % frekvencija sinusa (Hz) - promeni za testove
A_signal = 1.0;    % amplituda (V)
phi_signal = -pi/5; % faza (radiani)
```

```
% Parametri ADC / uzorkovanja (što demonstrira odmeravanje)
fs_adc = 8000; % frekv. uzorkovanja (Hz) - promeni za effect
Nyquist/aliasing
t_adc = (0:1/fs_adc:T-1/fs_adc)';
```

```
% Opcije: dodavanje buke ili harmonika
add_noise = true;
SNR_dB_target = 40; % samo ako add_noise = true
add_harmonics = true;
harmonics = [2,3]; % harmonici koji će se dodati (relativne
amplitude ispod)
harm_rel_amp = [0.05, 0.02];
```

```
% "Analogni" signal (vis. rez)
x_analog = A_signal * sin(2*pi*f_signal*t_analog + phi_signal);
if add_harmonics
    for k = 1:length(harmonics)
        x_analog = x_analog + A_signal*harm_rel_amp(k) * ...
            sin(2*pi*harmonics(k)*f_signal*t_analog + 0.3*k);
    end
end
```

% Odmeravanje: simulacija ADC uzorkovanja (isključimo višak uzoraka)

% Uzorkujemo analogni signal u vremenima t_adc (uzorci ADC)

x_adc = interp1(t_analog, x_analog, t_adc, 'linear'); % idealni sample iz "analognog"

% Dodaj šum da dobijemo ciljani SNR (opciono)

if add_noise

sig_pow = mean(x_adc.^2);

snr_lin = 10^(SNR_dB_target/10);

noise_pow = sig_pow / snr_lin;

noise = sqrt(noise_pow) * randn(size(x_adc));

x_adc_noisy = x_adc + noise;

else

x_adc_noisy = x_adc;

noise = zeros(size(x_adc));

end

%% PRIKAZ: vreme i uzorci

figure('Name','Odmeravanje - vreme','NumberTitle','off','Position',[100 100 900 560]);

% 1) prikaži nekoliko prvih perioda (analogni + uzorci)

subplot(2,1,1);

% izaberemo prozor do 4 perioda signala (ako je frekv. poznata)

if f_signal>0

win_T = min(4/f_signal, T);

else

win_T = 0.005;

end

idx_a = find(t_analog<=win_T);

plot(t_analog(idx_a), x_analog(idx_a), 'LineWidth', 1.2); hold on;

% plot sampled points over original

idx_s = find(t_adc<=win_T);

stem(t_adc(idx_s), x_adc_noisy(idx_s), 'filled','MarkerSize',4);

xlabel('Vreme (s)');

ylabel('Amplituda (V)');

title(sprintf('Analogni signal (crveno) i uzorci ADC (stem). fs_{ADC} = %.0f Hz', fs_adc));

legend('Analogno (virtuelno)','Uzorci ADC','Location','best');

grid on;

% 2) prikaži celu sekciju signala (svi uzorci) radi opšte slike

subplot(2,1,2);

plot(t_analog, x_analog, 'LineWidth', 0.8); hold on;

plot(t_adc, x_adc_noisy, '-','MarkerSize',8);

xlabel('Vreme (s)');

ylabel('Amplituda (V)');

title('Ceo signal: analogno vs uzorkovano (sa šumom ako je uključen)');

legend('Analogno','Uzorci ADC','Location','best');

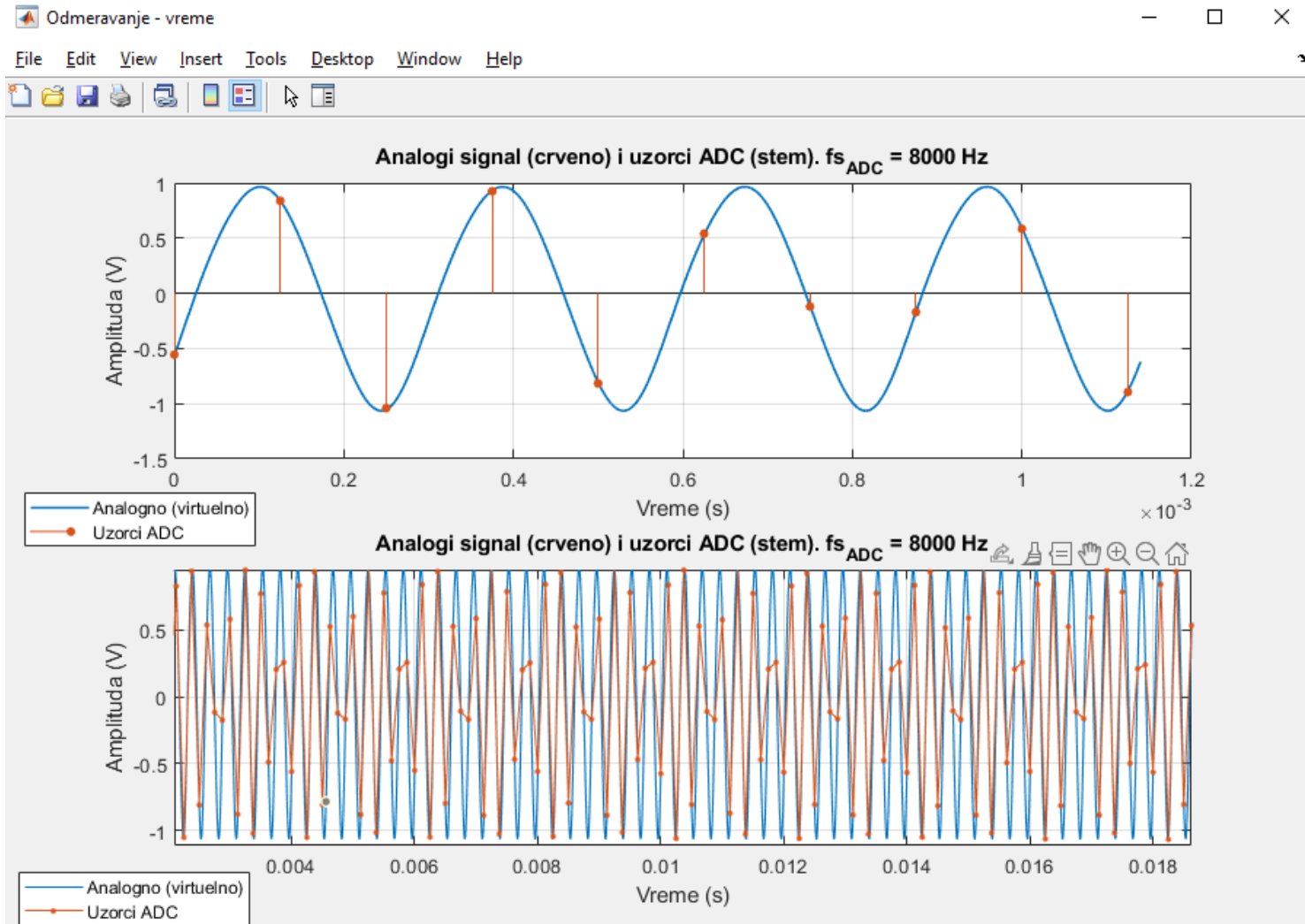
xlim([0 T]);

grid on;

fprintf("\n--- Rezultati merenja ---\n");

fprintf('Zadata frekvencija: %.2f Hz\n', f_signal);

Rezultati odmeravanja sinusnog signala

Odmeravanje zvučnog signala

% "Analogni" (visoka rezolucija) signal za prikaz i reprodukciju

```
analog_fs = 192000; % virtuelno "analogno" uzorkovanje za prikaz i playback (Hz)
```

```
T = 2.0; % trajanja signala u sekundama
```

```
t_analog = (0:1/analog_fs:T-1/analog_fs)';
```

% Sintetički audio signal - kombinacija tonova (može se menjati za eksperimente)

% Primer: mix više tonova (niskofrekv. ton + melodija + harmonici + glissando)

```
f1 = 440; % A4 - primer osn. tona (Hz)
```

```
f2 = 880; % oktava
```

```
f3 = 1760; % viša oktava
```

% Dodaj mali gliss (blagi porast frekvencije) zbog dinamičnijeg prikaza

```
f_gliss_start = 300;
```

```
f_gliss_end = 900;
```

```
t = t_analog;
```

```
f_gliss = f_gliss_start + (f_gliss_end - f_gliss_start)*(t/T);
```

% Kompozicija signala (sum of sines + harmonics + short burst noise)

```
x_analog = 0.6*sin(2*pi*f1*t + 0.2) ...
```

```
    + 0.35*sin(2*pi*f_gliss.*t + 0.9) ...
```

```
    + 0.2*sin(2*pi*f2*t - 0.5) ...
```

```
    + 0.08*sin(2*pi*3*f1*t + 1.2); % 3. harmonik
```

% Dodaj kratki perkusivni ton (burst) u sredini trajanja

```
burst_len = round(0.05*analog_fs);
```

```
burst_start = round(0.5*analog_fs);
```

```
x_analog(burst_start:burst_start+burst_len-1)
```

```
x_analog(burst_start:burst_start+burst_len-1) ...
```

```
    + 0.6 .* hann(burst_len) .* sin(2*pi*2000*(0:burst_len-1)/analog_fs);
```

% Dodaj blagi šum (opciono true ili false)

```
add_noise = true;
```

```
if add_noise
```

```
    SNR_dB = 40; % ciljani SNR
```

```
    sig_pow = mean(x_analog.^2);
```

```
    noise_pow = sig_pow / (10^(SNR_dB/10));
```

```
    x_analog = x_analog + sqrt(noise_pow)*randn(size(x_analog));
```

```
end
```

% Normalizacija radi sigurnije reprodukcije

```
x_analog = x_analog / max(abs(x_analog) + eps);
```

% Parametri ADC / uzorkovanja koje demonstriramo

```
fs_adc_list = [44100, 22050, 8000]; % liste stope uzorkovanja za poređenje (Hz)
```

% Izaberemo jedan od njih kao "radni" fs_adc; u vežbi menjati i upoređivati

```
fs_adc = fs_adc_list(2); % npr. 22050 (menični izbor, studenti menjaju)
```

```
t_adc = (0:1/fs_adc:T-1/fs_adc)';
```

% Downsampling flag (simulacija ADC: reuzorkovati sa analog_fs -> fs_adc)

```
do_downsample = true;
```

% Anti-alias (pre-decimation) opcije

```
apply_antialias_filter = true;
```

```
aa_order = 6; % red Butterworth
```

```
aa_cutoff = 0.45 * fs_adc; % cutoff frekvencija lowpass pre decimacije
```

% Rekonstrukcija (interpolacija) za prikaz

```
reconstruct_method = 'pchip'; % 'pchip', 'spline' ili 'sinc' (sinc sporo)
```

% Playback opcije

```
play_original = true;
play_sampled = true;
pause_between = 1.0; % sec
```

% Simuliramo ADC: reuzorkujemo "analogni" signal na fs_adc

```
if do_downsample % Direktna decimacija indexima (loš primer koji
pokazujemo studentima)
```

```
    dec_factor = round(analog_fs / fs_adc);
    if dec_factor < 1
        error('Izaberite fs_adc manji od analog_fs (%d).', analog_fs);
    end
    x_naive = x_analog(1:dec_factor:end);
    t_naive = (0:length(x_naive)-1)/fs_adc;
```

% Ispravan postupak: anti-aliasing filter pa decimacija

```
if apply_antialias_filter
    Wn = aa_cutoff / (analog_fs/2);
    [b,a] = butter(aa_order, Wn, 'low'); % filtfilt za zero-phase radi lepšeg
prikaza (nije uvek dostupno u realnoj ADC)
    x_filt = filtfilt(b,a,x_analog);
    x_down = x_filt(1:dec_factor:end);
    t_down = (0:length(x_down)-1)/fs_adc;
else
    x_down = x_naive;
    t_down = t_naive;
end
else
    x_down = interp1((0:length(x_analog)-1)/analog_fs, x_analog, t_adc,
'pchip');
    t_down = t_adc;
    dec_factor = analog_fs / fs_adc;
end
```

% Normalizacija downsampled signala

```
x_down = x_down / max(abs(x_down)+eps);
```

% Rekonstruisemo signal iz uzoraka natrag na "analognu" mrežu t_analog radi poređenja

```
if strcmpi(reconstruct_method,'sinc') % Idealna (aproksimativna) sinc
rekonstrukcija - SPORO za duge signale
```

```
    Ts_new = 1/fs_adc;
    x_rec = zeros(size(t_analog));
    t_samples = t_down;
    for k=1:length(t_samples)
        x_rec = x_rec + x_down(k) * sinc((t_analog -
t_samples(k))/Ts_new);
    end
else
    x_rec = interp1(t_down, x_down, t_analog, reconstruct_method,
0);
end
```

% FFT originalnog i downsampled signala (za prikaz)

```
Nfft1 = 2^nextpow2(length(x_analog));
X1 = fft(x_analog, Nfft1); f1 = (0:Nfft1-1)*(analog_fs/Nfft1);
half1 = 1:floor(Nfft1/2);

Nfft2 = 2^nextpow2(length(x_down));
X2 = fft(x_down, Nfft2); f2 = (0:Nfft2-1)*(fs_adc/Nfft2);
half2 = 1:floor(Nfft2/2);
```

% 1) Vremenski prikazi: kratki prozor (par desetina ms) za bolju vidljivost

```
zoomT = 0.02; % 20 ms window
idx_zoom_a = find(t_analog <= zoomT);
idx_zoom_d = find(t_down <= zoomT);

figure('Name','Vremenski prikazi','NumberTitle','off','Position',[100 100 1000 600]);
subplot(3,1,1);
plot(t_analog(idx_zoom_a), x_analog(idx_zoom_a),'k','LineWidth',1.0); hold on;
stem(t_down(idx_zoom_d), x_down(idx_zoom_d),'r','filled');
xlabel('Vreme (s)');
ylabel('Amplituda');
title(sprintf('Analogni signal (crno) i uzorci (crveno) - fs_{adc} = %d Hz', fs_adc));
legend('Analogni (visoka rez)','Uzorci (downsampled)','Location','best');
grid on;

subplot(3,1,2);
plot(t_analog(idx_zoom_a), x_analog(idx_zoom_a),'k'); hold on;
plot(t_analog(idx_zoom_a), x_rec(idx_zoom_a),'g-','LineWidth',1.2);
xlabel('Vreme (s)');
ylabel('Amplituda');
title('Analogni (istina) vs rekonstruisani iz uzoraka');
legend('Analogni','Rekonstruisani','Location','best');
grid on;

subplot(3,1,3);
% cela sekvenca: original vs downsampled (pojednostavljeno)
plot((0:length(x_analog)-1)/analog_fs, x_analog,'k'); hold on;
plot(t_down, x_down,'.-','MarkerSize',8);
xlabel('Vreme (s)'); ylabel('Amplituda');
title('Ceo signal: analogno i uzorci');
legend('Analogni','Uzorci','Location','best');
xlim([0 T]); grid on;
```

% 2) FFT prikaz (normalizovano dB)

```
figure('Name','Spektri','NumberTitle','off','Position',[150 120 900 500]);
subplot(2,1,1);
plot(f1(half1), 20*log10(abs(X1(half1))/max(abs(X1(half1)))+eps));
xlabel('Frekvencija (Hz)'); ylabel('Magnitude (dB)');
title('Spektar ORIGINALNOG signala (normalizovano)');
xlim([0 20000]); grid on;

subplot(2,1,2);
plot(f2(half2), 20*log10(abs(X2(half2))/max(abs(X2(half2)))+eps));
xlabel('Frekvencija (Hz)'); ylabel('Magnitude (dB)');
title('Spektar UZORAKA (fs = %d Hz)', fs_adc);
xlim([0 min(fs_adc/2,20000)]); grid on;
```

% 3) Spektrogram (vizuelna potvrda aliasinga / gubitka)

```
figure('Name','Spektrogrami','NumberTitle','off','Position',[200 150 1000 600]);
subplot(2,1,1);
spectrogram(x_analog, round(0.02*analog_fs), round(0.01*analog_fs), 1024,
analog_fs, 'yaxis');
title('Spektrogram ORIGINALNOG (visoka rezolucija)');
subplot(2,1,2);
spectrogram(x_down, max(64,round(0.02*fs_adc)),
round(0.5*round(0.02*fs_adc)), 512, fs_adc, 'yaxis');
title(sprintf('Spektrogram UZORAKA (fs = %d Hz)', fs_adc));
```

```
%% ===== REPRODUKCIJA
=====
```

```
% Reprodukuj originalni, uzorkovani (pravilno decimovan) i rekonstruisani
if play_original
```

```
    fprintf('Reprodukujem ORIGINALNI (analog_fs = %d Hz)...\n', analog_fs);
    % presample/konvert na analog_fs ako treba (već jeste)
    soundsc(x_analog, analog_fs);
    pause(T + pause_between);
```

```
end
```

% Reprodukuj originalni, uzorkovani (pravilno decimovan) i rekonstruisani

```

if play_original
    fprintf('Reprodukujem ORIGINALNI (analog_fs = %d Hz)...\n', analog_fs);
% presample/konvert na analog_fs ako treba (već jeste)
    soundsc(x_analog, analog_fs);
    pause(T + pause_between);
end

if play_sampled
    fprintf('Reprodukujem UZORKOVANI signal direktno (fs = %d Hz)...\n', fs_adc);
    soundsc(x_down, fs_adc);
    pause(length(x_down)/fs_adc + pause_between);

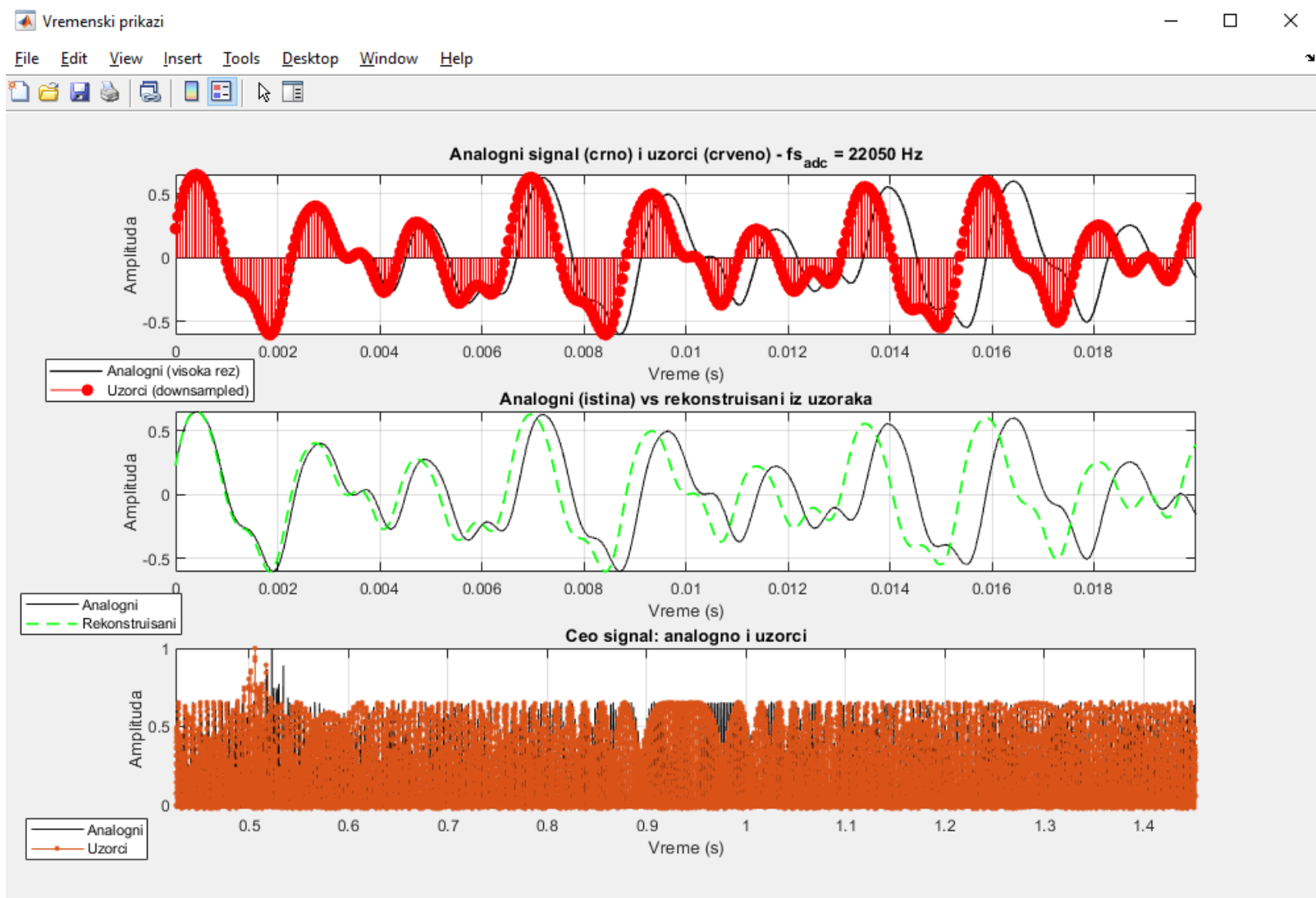
    fprintf('Reprodukujem REKONSTRUKCIJU (interp na analog_fs)...\n');
    soundsc(x_rec, analog_fs);
    pause(T + pause_between);
end
    
```

%% ISPIS NA EKRANU

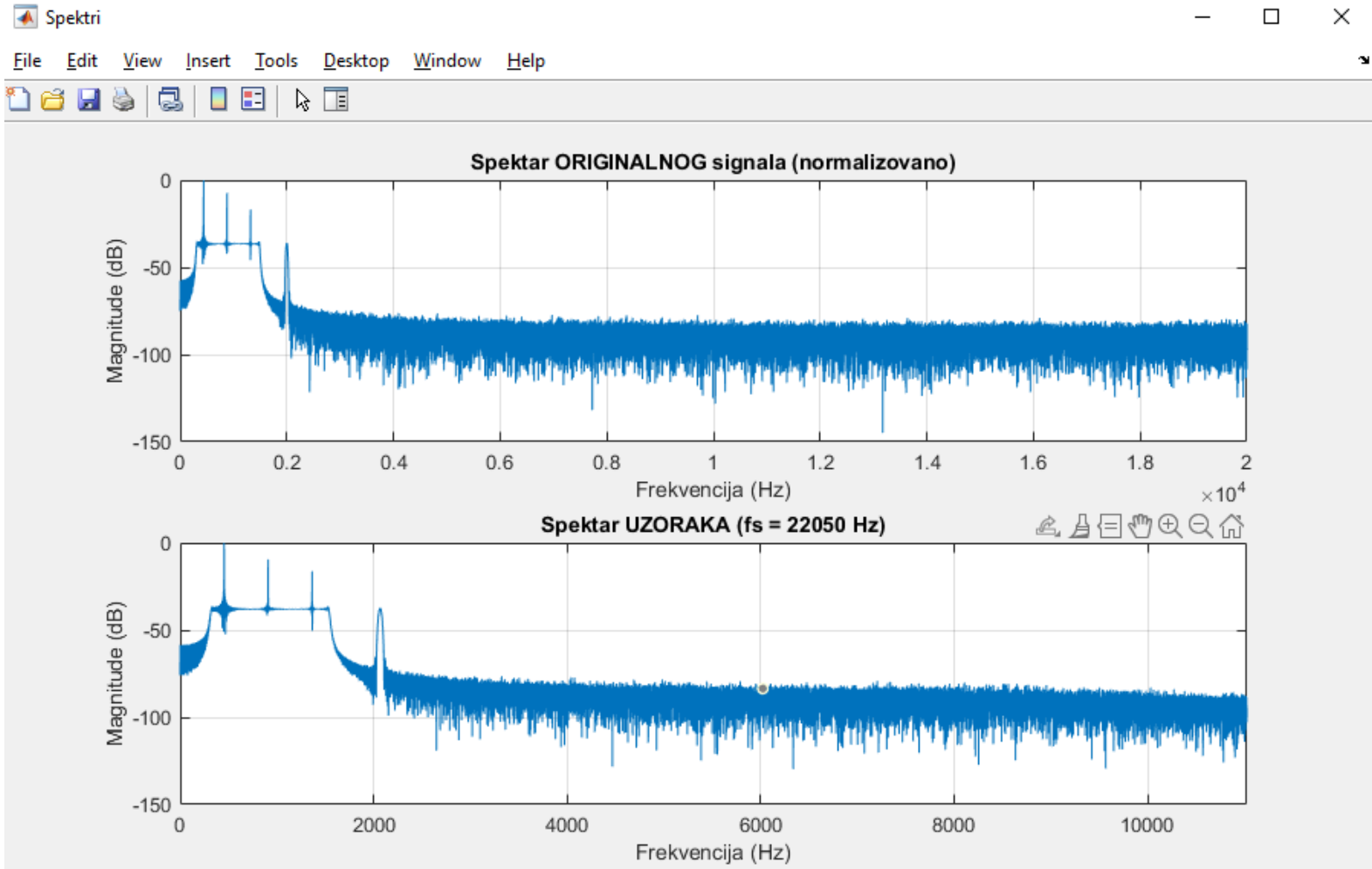
```

fprintf('\n--- Rezime vežbe ---\n');
fprintf('Trajanje signala: %.2f s\n', T);
fprintf('Analogno uzorkovanje (za prikaz): %d Hz\n', analog_fs);
fprintf('Simulovano uzorkovanje: fs_adc = %d Hz (decimacija ~ %d)\n', fs_adc,
dec_factor);
if apply_antialias_filter
    fprintf('Primena anti-alias filtera: Butterworth red %d, cutoff %.1f Hz\n',
aa_order, aa_cutoff);
else
    fprintf('ANTI-ALIAS FILTER ISKLJUCEN -> ocekivati aliasing\n');
end
fprintf('Kraj skripte. Studenti: promenite fs_adc, apply_antialias_filter i
reconstruct_method.\n');
    
```

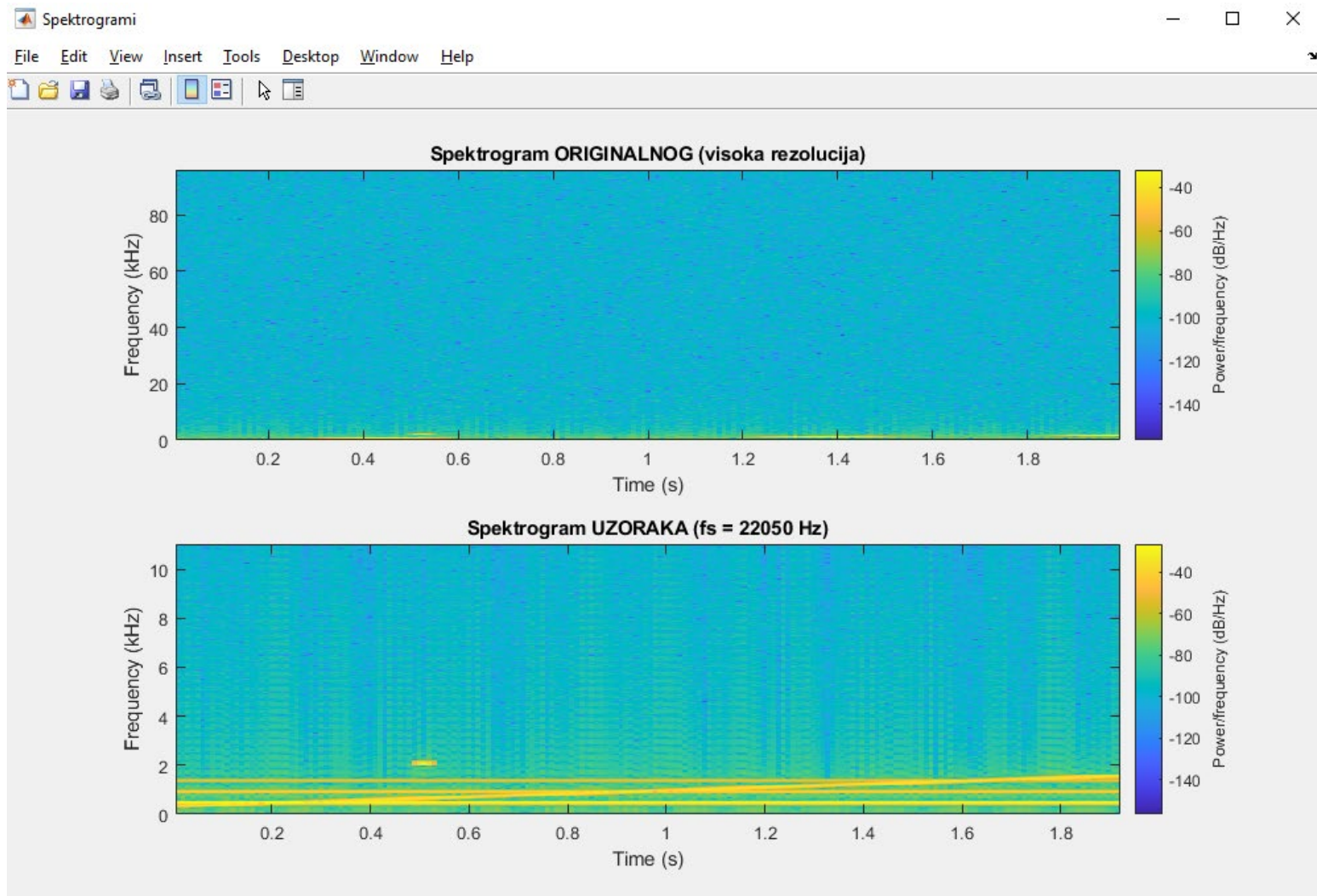
Rezultati odmeravanja zvučnog signala

Rezultati odmeravanja zvučnog signala

Rezultati odmeravanja zvučnog signala

Hvala na pažnji!

PITANJA?

